

Overgangskanon fra børnehave til FFO og skole

FRA BØRNEHAVE TIL FFO OG SKOLE

Formål med overgangskanonen

Alle børn der starter i FFO i Furesø Kommune, skal have en god overgang fra deres børnehave og en oplevelse af sammenhæng mellem det fællesskab, de siger farvel til i børnehaven, og det nye fællesskab, de træder ind i i FFO'en.

Overgangskanonen skaber nogle fælles erfaringer og referencerammer fra barnets børnehavetid, som arbejdet i FFO og 0-klasse kan tage afsæt i. Overgangskanonen skal styrke børnenes oplevelse af at have erfaringer, som er relevante og brugbare, og dermed have deltagelsesmuligheder i det nye fællesskab og den nye pædagogiske kontekst, de indgår i. Børn, der ikke har gået i børnehave i Furesø Kommune, har mulighed for at koble sig på elementer i overgangskanonen sammen med deres forældre, så de får den bedst mulige start i FFO og skole. Overgangskanonen skal både afspejle erfaringer og oplevelser som børnene har haft som individer og som børnegrupper har haft i fællesskab.

Overgangskanonen skal være baseret på den viden fra forskning, som særligt Inge Schoug Larsen og Anja Hvidtfeldt Stanek har bidraget til er blevet til fælles viden og afsæt hos pædagoger, lærere og ledere i dagtilbud, FFO og skole i Furesø Kommune.

Inge Schoug Larsen beskriver de faser som overgangen løber igennem: forberedelsesfasen, hvor børnene gør sig forestillinger om de forandringer barnet står overfor; hvordan det vil være at befinde sig det nye sted, og hvad det vil kræve af barnet, overvejelser om barnet mon kan leve op til de krav og forventninger, og forbereder sig på at tage afsked. Separationsfasen, hvor barnet gør sig forestillinger og forventninger om livet i FFO og skole og om deres nye venner. Integrationsfasen, hvor barnet skal genskabe sig selv, sin identitet i det nye miljø, og hvor deltagelsesmuligheder er vigtige.

Væsentlige faktorer, der understøtter gode overgange, er:

- positive samarbejder mellem forældre og professionelle
- viden om normer og regler i det nye miljø, så barnet kan agere hensigtsmæssigt
- en ”store ven”, der øger oplevelsen af at høre til og være betydningsfuld
- tryghed, især i tider med mindre voksenopsyn, fx frikvarter, legeplads og toilet

Overgangskanonen skal afspejle mål for pædagogiske læreplaner i dagtilbud, herunder den styrkede læreplan, folkeskolens fælles mål, Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik, det fælles læringssyn og dannelsesperspektiv.

Overgangskanon er for alle

Alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, FFO'er og kommunale skoler skal inddrage overgangskanonen i deres pædagogiske arbejde med børn i overgangen fra børnehave til FFO og skole.

Overgangskanonen supplerer beskrivelsen af procedurer for overgangen, herunder samarbejdet mellem medarbejdere i børnehave, FFO og skole og det overgangsskema, der anvendes for alle børn.

Overgangskanonen skal give plads til supplerende lokale aftaler om samarbejde og pædagogiske tiltag, som børnehaver og FFO og skole har gjort i forbindelse med samarbejdet omkring børnenes overgang.

Børn, der ikke har gået i børnehave i Furesø Kommune, bliver ved skoleindskrivning orienteret af Pladsanvisningen om overgangskanonen, så de har mulighed for at koble sig på elementer i overgangskanonen sammen med deres forældre, og kan få den bedst mulige start i FFO og skole.

Overgangskanonen er udarbejdet af en tværgående arbejdsgruppe og endeligt besluttet efter et år med prøvehandling. Overgangskanonen består af nogle fælles kommunale arbejdsmetoder, der inddrager børnenes forventninger til overgangen fra den kendte børnehave til det ukendte liv i FFO og skole. Der skal indgå noget kendt fra børnehaven, som børnene tager med til FFO og skole, som kan være med til at støtte børnene i hvordan de kan binde verdenen fra børnehaven sammen med den nye verden i FFO og skole.

Kanonen skal også understøtte børns deltagelsesmuligheder ved at de oplever, at deres erfaringer er relevante og kan bringes i spil samt støtte børnene i at danne nye venskaber.

Den fælles kommunale overgangskanon består af fire elementer:

Gensidige besøg mellem børnehaver og FFO

Alle børn besøger en lokal skole og FFO og den kommunale skole, som de selv skal gå på.

Formål:

- At børn får viden om livet i skoler og FFO'er. At de får kendskab til den skole, de selv skal gå på og begynder at få øje for de nye muligheder, som FFO og skole tilbyder.

FFO og skole besøger børnehaverne inden årgangen starter i tidlig FFO. Lokalt aftales hvornår disse besøg foregår og om skole og FFO kommer sammen, samt antallet af besøg.

Børnehaverne inviteres til at besøge skole og FFO ved lejlighedsvisse arrangementer, som idrætsdag, teaterforestillinger og lignende.

Skole og FFO arrangerer besøgsdage i måneden inden børn skal starte i tidlig FFO. På disse dage besøger børn den konkrete skole som de skal gå på.

Alle besøg skal forberedes og et tilpasset indhold i besøget skal aftales. Ved alle besøg bruges de fælles erfaringer børnene har med leg, sang og rim-remser. Ved besøg kan nuværende 0.klasser vise rundt: "dette er vores FFO og skole".

Børnehaverne samarbejder fortrinsvis med de FFO'er og skoler, som de ligger fysisk tæt på og som flest børn skal gå i. I Farum ligger dagtilbud mere spredt end skoledistrikterne. For at gøre samarbejdet mellem børnehave og FFO-skole mere overskueligt, er der lavet en fordeling, efter erfaring for hvilke skoler børn går til, det er i disse samarbejdsgrupper at det tætte overgangssamarbejde foregår.

1Tegning - børn på vej til skole

Fælles erfaringer med leg, sang og rim/remser

Alle børn kender den samme leg, sang og de samme rim og remser.

Formål:

- For at sikre, at alle børn oplever, at de har relevante erfaringer, arbejder alle børnehaver og FFO/skoler med et repertoire af en leg, en sang og en bog som alle børn har kendskab til og kan byde relevant ind i forhold til.
- Det vil give alle børn mulighed for at være aktivt deltagende i fælles aktiviteter i deres nye FFO og skole. Leg, sang og bogen er valgt ud fra, at de passer til den udviklingsperiode, som børn er i omkring 6 årsalderen, hvor overgangen til FFO og skole sker.

Leg: "Alle mine kyllinger"

Sang: "Jeg har en rokketand"

Bog med rim og remser: Halfdan Rasmussens ABC

<https://www.dgi.dk/gymnastik/oevelser/6178>

<https://www.youtube.com/watch?v=75cN1RAVRxc>

2. Foto - breve

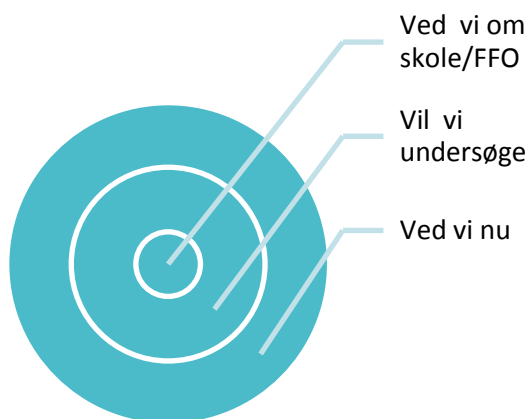
Progressionscirkel

Formål:

- At alle børn kommer i FFO og skole med svar på nogle af de spørgsmål, de har stillet sig til, hvordan livet i FFO og skole bliver. At alle børn har oplevet, at formulere mål for, hvad de gerne vil vide mere om, at formulere hypoteser og undersøge samt reflektere.
- At alle børn har oplevet progression, at de nu ved mere end de vidste før de undersøgte det. Metoden Progressionscirkler kan benyttes i mange andre læringsituationer i børnehave, FFO og skole.
- At det pædagogiske personale i FFO og skole kan blive klogere på, hvad børn spekulerer over, er bekymrede for og hvilke forestillinger de gør sig om livet i FFO og skole. Og på den baggrund kan møde børnene, hvor de er og arbejde videre, hvor børnehaven slipper børnene.

Børnehaverne arbejder med at børn formulerer, hvad de ved og forventer af FFO og skole, hvad de vil undersøge og hvad de finder ud af på deres besøg i FFO og skole. Børn og pædagoger beskriver med tekst og symboler/udklip/tegninger på en planche de spørgsmål, børnene stiller sig og de svar de finder, evt. med hjælp fra pædagogiske medarbejdere fra FFO og skole.

Planchen afleveres til FFO og skole, når børnene starter der. FFO og skole arbejder med afsæt i de forestillinger og undersøgelser, som børn har lavet.

3. Progressionscirkel

Individuelle breve

Formål:

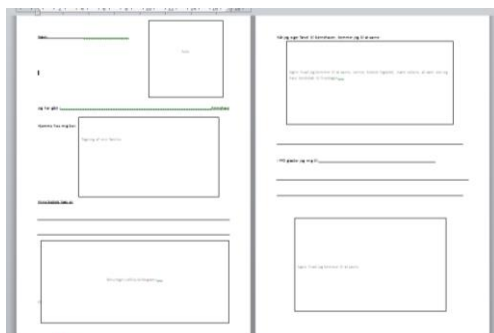
- At børn får sat ord på de forestillinger og forventninger som de gør sig i *forberedelsesfasen*, at de forbereder sig på at tage afsked, *separationsfasen*. At støtte børnene i *integrationsfasen*, hvor barnet skal genskabe sig, sin identitet i det nye miljø, hvor deltagelsesmuligheder er vigtige.
- At de voksne omkring børnene får indblik de forestillinger, bekymringer og forhåbninger børn gør sig i forhold til den forestående overgang og kan bruge denne indsigt til at støtte børnene i overgangen.

Børnehaver skriver sammen med det enkelte barn et brev:

- hjemme hos mig bor...
- mine bedste lege er...
- i børnehaven er jeg god til...
- jeg kommer til at savne.....
- i FFO og skole glæder jeg mig til...

Brevene hænger FFO'en op, således at siden med foto af barnet og barnets bedste lege bliver synlig for de andre børn, der derved kan få blik for, hvilke børn der kan lide at lege det samme som dem selv, og som de med fordel kan invitere til leg med.

Beskrivelsen af børnenes oplevelse af egne kompetencer, savn og forventninger giver pædagogiske medarbejdere i FFO et kendskab til børnene, som de kan medtænke når de skaber relationer til de enkelte børn og arbejde for at børnene tackler deres savn og forventninger på relevante måder.

4. skabelon til brev

Anvendes af alle kommunale, selvejende og private dagtilbud, FFO'er og skoler
fra overgangen 2019/2020

Furesø Kommune
Stiager 2
3500 Værløse

Udgivet: 2. september 2019